Neapolis University Pafos

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΝΕΑΠΟΛΙΣ ΠΑΦΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
MASTER IN PUBLIC ADMINISTRATION – MPA

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥΣ. ΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

του

Δημητρίου Κυριαζίδη

Υπεύθυνος καθηγητής: Χριστόδουλος Ακρίβος

Πάφος, Αύγουστος, 2015

Εκπονηθείσα Διπλωματική Εργασία απαραίτητη
για τη λήψη του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΝΕΑΠΟΛΙΣ ΠΑΦΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ -
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
MASTER IN PUBLIC ADMINISTRATION – MPA

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥΣ. ΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

του

Δημητρίου Κυριαζίδη

Υπεύθυνος καθηγητής: Χριστόδουλος Ακρίβος

Πάφος, Αύγουστος, 2015

Εκπονηθείσα Διπλωματική Εργασία απαραίτητη
για τη λήψη του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης

Neapolis University Pafos

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΝΕΑΠΟΛΙΣ ΠΑΦΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
MASTER IN PUBLIC ADMINISTRATION – MPA

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥΣ. ΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

του

Δημητρίου Κυριαζίδη

Υπεύθυνος καθηγητής: Χριστόδουλος Ακρίβος

Πάφος, Αύγουστος, 2015

Εκπονηθείσα Διπλωματική Εργασία απαραίτητη
για τη λήψη του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης

Η παρούσα διπλωματική εργασία εγκρίνεται για παράδοση στη Γραμματεία του Τμήματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Ονοματεπώνυμο καθηγητή: Χριστόδουλος Ακρίβος

Υπογραφή καθηγητή: .....

Ημερομηνία: .....

Δήλωση Αυθεντικότητας:

Βεβαιώνω ότι η διπλωματική εργασία είναι εξ ολοκλήρου δικό μου έργο και συμφωνώ με τη χρήση των ηλεκτρονικών ακαδημαϊκών μηχανισμών ανίχνευσης παραπτώματος. Δεν έχει υποβληθεί με την ίδια μορφή για την απονομή πτυχίου ή άλλου τίτλου και κανένα μέρος της δεν είναι αντιγραμμένο από έντυπες ή ηλεκτρονικές πηγές, μετάφραση από ξενόγλωσσες πηγές και αναπαραγωγή από εργασίες άλλων ερευνητών ή φοιτητών. Για τη συγγραφή της διπλωματικής μου εργασίας δεν έχω χρησιμοποιήσει ολόκληρο ή μέρος έργου άλλου δημιουργού ή τις ιδέες και αντιλήψεις άλλου δημιουργού, χωρίς να γίνεται αναφορά στην πηγή προέλευσης. Έχω πλήρη επίγνωση των δυνητικά σοβαρών συνεπειών για την υποβολή εργασίας που δεν είναι απόλυτα δική μου.

Ονοματεπώνυμο φοιτητή: Δημήτριος Κυριαζίδης

Υπογραφή φοιτητή: .....

Ημερομηνία: 24 Αυγούστου 2015

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και του έργου τους. Στάσεις των εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της Μακεδονίας και της Θράκης απέναντι στην αξιολόγηση

Περίληψη:

Η παρούσα πτυχιακή εργασία στοχεύει να αναλύσει το ζήτημα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και να διερευνήσει τις στάσεις που οι εκπαιδευτικοί της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης επιδεικνύουν απέναντι στην αξιολόγηση. Ερευνάται επίσης εάν και σε ποιο βαθμό καταγράφεται συσχέτιση μεταξύ της στάσης ων εκπαιδευτικών απέναντι στην αξιολόγηση και του φύλου και του επιπέδου σπουδών τους. Εφαρμόστηκε συγκεκριμένη μεθοδολογική προσέγγιση που περιελάμβανε μία εκτεταμένη βιβλιογραφική ανασκόπηση, προκειμένου να διατυπωθούν τα ερευνητικά ερωτήματα, να συγκροτηθεί το ερωτηματολόγιο και να συγκεντρωθούν τα πρωτογενή δεδομένα. Τα δεδομένα προέκυψαν από τις απαντήσεις που έδωσαν 243 εκπαιδευτικοί που εργάζονται σε σχολικούς οργανισμούς της Μακεδονίας και της Θράκης. Τα ερευνητικά ευρήματα καταδεικνύουν ότι οι εκπαιδευτικοί της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης υιοθετούν θετική στάση απέναντι στην αξιολόγησή τους και στην αξιολόγηση του έργου τους. Επιπλέον, όπως προέκυψε από την έρευνα, το φύλο δεν διαφοροποιεί σημαντικά τη στάση των εκπαιδευτικών. Τέλος, καταδείχτηκε ότι το επίπεδο σπουδών συσχετίζεται με τη στάση που οι εκπαιδευτικοί τηρούν έναντι της αξιολόγησης. Συνεπώς, η παρούσα διπλωματική αφενός ασχολείται με το ζήτημα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών ευελπιστώντας να συνεισφέρει στη θεωρία και έρευνα και αφετέρου παρέχει την αναγκαία πληροφόρηση για το ζήτημα σε όλους όσοι λαμβάνουν τις κρίσιμες αποφάσεις στα θέματα της εκπαίδευσης.

Λέξεις - Κλειδιά: αξιολόγηση εκπαιδευτικών - στάσεις - φύλο - επίπεδο σπουδών

The evaluation of teachers and their work. Attitudes of secondary school teachers of Macedonia and Thrace towards evaluation

Abstract:

This thesis aims to analyze the issue of teacher evaluation and explore the attitude that teachers of secondary education exhibit towards evaluation. Another aspect of this research is whether and to what extent gender and education level correlate regarding the attitude teachers show towards evaluation. In order to formulate research questions, set up the questionnaire and collect primary data, a methodological approach with extensive literature review was used. Answers given by 243 teachers working in school organizations of Macedonia and Thrace provided the necessary data and the findings indicate that secondary school teachers adopt a positive attitude towards the evaluation and assessment of their work. Moreover, as the investigation showed, although gender did not significantly differentiate the attitude of teachers, the level of education correlates with the attitude that teachers adhere against the assessment. Therefore, this thesis deals with the issue of teacher evaluation, hopes to contribute to theory and research and provides the necessary information on the matter to all who take critical decisions in matters of education.

Keywords: teacher assessment - attitude - gender - education level

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Το προς διερεύνηση πρόβλημα 2

1.2. Ο σκοπός της έρευνας και τα κίνητρα της συγγραφής 2

1.3. Συνεισφορά και περιορισμοί της έρευνας 3

1.4. Η δομή της παρούσας μελέτης 4

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

2.1 Εισαγωγή 6

2.2. Ορισμός και Σκοποί της Αξιολόγησης 7

2.3 Κοινωνιολογική προσέγγιση της Αξιολόγησης 10

2.4 Βασικές προσεγγίσεις στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και του έργου τους .. 15

2.4.1 Η Επιστημονική Προσέγγιση 15

2.4.2. Η Διοίκηση μέσω των Ανθρωπίνων Σχέσεων 16

2.4.3. Η Νεοεπιστημονική Προσέγγιση 17

2.5. Τυπολογία των Μοντέλων Αξιολόγησης 19

2.5.1. Διαμορφωτική - Απολογιστική / Τελική Αξιολόγηση 20

2.5.2. Εξωτερική - Εσωτερική Αξιολόγηση 23

2.5.3. Ποσοτική - Ποιοτική Αξιολόγηση 25

2.5.4. Δευτερεύουσες κατηγοριοποιήσεις 26

2.6. Σύγχρονες τεχνικές αξιολόγησης εκπαιδευτικών 27

2.6.1. Παρατήρηση στην τάξη 27

2.6.2. Μέντορας 30

2.6.3. Συναδελφική καθοδήγηση - Συμμετοχή σε ομάδα συναδέλφων 31

2.6.4. Ατομικός φάκελος υλικού – Portfolio 32

2.7. Η αξιολόγηση στην Ευρώπη 34

2.7.1. Οι κυρίαρχες τάσεις για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών στις χώρες της Ευρώπης 35

2.7.2. Συστήματα ατομικής αξιολόγησης εκπαιδευτικών σε χώρες της Ευρώπης... 39

2.8. Αξιολόγηση και ελληνική πραγματικότητα 43

2.8.1. Ο Επιθεωρητισμός 44

2.8.1.1. Κριτική προσέγγιση – Συμπεράσματα 48

2.8.2. Από τον Σχολικό Σύμβουλο στις ρούμπρικες 49

2.8.2.1. Η εισαγωγή του θεσμού του Σχολικού Συμβούλου 49

2.8.2.2. Το ΠΔ 320/93 52

2.8.2.3. Το μεταρρυθμιστικό πλαίσιο των ετών 1997 – 1998 54

2.8.2.4. Ο Νόμος 2986 του 2002 57

2.8.2.5. Το ΠΔ 152 του 2013 59

2.8.2.5.1. Το κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο 59

2.8.2.5.2. Η έκθεση του ΟΟΣΑ για την εκπαιδευτική πολιτική 60

2.8.2.5.3. Το περιεχόμενο 62

2.8.2.5.4. Οι αντιδράσεις 65

2.8.3. Επίλογος 67

2.9. Εμπειρική Έρευνα 68

2.9.1.Στάσεις και αντιλήψεις των εκπαιδευτικών απέναντι στην αξιολόγηση 68

2.9.2. Στάσεις: εννοιολογικό περιεχόμενο και θεωρητικό πλαίσιο 68

2.9.2.1. Οι Λειτουργίες των στάσεων 69

2.9.2.2. Κοινωνικές λειτουργίες των στάσεων 70

2.9.2.3. Ανακεφαλαίωση 71

2.9.3. Βιβλιογραφική επισκόπηση ερευνών 71

2.10. Διατύπωση ερευνητικών ερωτημάτων 80

2.11. Ανακεφαλαίωση 81

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

3.1. Εισαγωγή 82

3.2. Χαρακτηρισμός της έρευνας 82

3.3. Περιγραφή του δείγματος - Μέθοδος συλλογής στοιχείων 84

3.4. Κατασκευή του ερωτηματολογίου 86

3.5. Ανακεφαλαίωση 89

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΜΠΕΙΡΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

4.1. Εισαγωγή 91

4.2. Δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος 91

4.3. Μέθοδος στατιστικής ανάλυσης των δεδομένων 101

4.4. Απάντηση στα ερευνητικά ερωτήματα 102

4.4.1. Στάση των εκπαιδευτικών απέναντι στην αξιολόγηση τους και στην αξιολόγηση του έργου τους 102

4.4.1.1. Αναγκαιότητα ή μη της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και του έργου τους 103

4.4.1.2. Έννοια, στόχοι, λειτουργίες και αρμόδιοι φορείς για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών 105

4.4.1.3. Μορφές αξιολόγησης και κριτήρια με τα οποία θα αξιολογηθεί ο εκπαιδευτικός 119

4.4.1.4. Προσβασιμότητα στα αποτελέσματα της αξιολόγησης 127

4.4.1.5. Τρόποι αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης 130

4.4.2. Συσχέτιση της στάσης των εκπαιδευτικών απέναντι στην αξιολόγησή τους και στην αξιολόγηση του έργου τους με το φύλο 132

4.4.3. Συσχέτιση της στάσης των εκπαιδευτικών απέναντι στην αξιολόγησή τους και στην αξιολόγηση του έργου τους με το επίπεδο σπουδών 139

4.5. Ανακεφαλαίωση 154

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

5.1 Εισαγωγή 155

5.2. Συμπεράσματα από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση 155

5.3. Συμπεράσματα από την εμπειρική έρευνα 158

5.3.1. Απάντηση στο πρώτο ερευνητικό ερώτημα 158

5.3.2. Απάντηση στο δεύτερο ερευνητικό ερώτημα 160

5.3.3. Απάντηση στο τρίτο ερευνητικό ερώτημα 161

5.4. Επιπτώσεις της έρευνας – Προτάσεις 162

5.5. Περιορισμοί και προτάσεις για μελλοντική έρευνα 165

5.6. Ανακεφαλαίωση 167